

ΠΑΝ.Σ.ΥΠ.Ο

Πανελλήνιος Σύλλογος Υπαλλήλων
ΟΑΕΔ - τ.Ο.Ε.Ε - τ.Ο.Ε.Κ

Αθήνα, Σολωμού 60, τηλ. : 6942559470, 6973691989, 2105281485, mail : syl.pansypo@gmail.com, pansypo@dypa.gov.gr

url : www.pansypo.gr

Αριθμ.Πρωτ. 697/20.03.2026

**Συγγενείς ασθενών: από καρέκλες και διαδρόμους νοσοκομείων σε αξιοπρεπή
στέγη
Πρόγραμμα «Στέγη Συνοδών Ασθενών»: πρόταση για νέα κοινωνική πολιτική
στέγασης**

Ο Πανελλήνιος Σύλλογος Υπαλλήλων ΟΑΕΔ-τ.ΟΕΕ-τ.ΟΕΚ, με αφορμή τη συζήτηση για το μέλλον των Προσφυγικών Λ. Αλεξάνδρας και τον ρόλο τους ως άτυπης δομής φιλοξενίας συγγενών ασθενών του αντικαρκινικού νοσοκομείου «Άγιος Σάββας», ανοίγει ένα ευρύτερο ζήτημα που μέχρι σήμερα παραμένει αόρατο για την επίσημη πολιτεία: τη στέγαση των συγγενών και συνοδών που αναγκάζονται να μετακινηθούν από την περιφέρεια σε μεγάλα νοσοκομεία, για να σταθούν δίπλα στους ανθρώπους τους σε δύσκολες εξετάσεις και θεραπείες.

1. Συγγενείς ασθενών χωρίς στέγη

Χιλιάδες οικογένειες σε όλη τη χώρα ταξιδεύουν κάθε χρόνο στα κεντρικά νοσοκομεία της Αθήνας και άλλων μεγάλων πόλεων, για εξειδικευμένες εξετάσεις, χημειοθεραπείες, χειρουργεία ή μεταμοσχεύσεις, που απαιτούν επαναλαμβανόμενες ή πολύμηνες παραμονές. Για τους συγγενείς που συνοδεύουν τους ασθενείς αυτούς δεν υπάρχει κανένα συνεκτικό σύστημα δημόσιας στεγαστικής στήριξης: δεν υφίσταται γενικευμένο επίδομα στέγασης, οι δημόσιοι ξενώνες είναι ελάχιστοι και χρηματοδοτούνται αποσπασματικά, ενώ συχνά οι οικογένειες επιβαρύνονται με δυσβάστακτα έξοδα για ξενοδοχεία ή βραχυχρόνιες μισθώσεις. Πολλοί καταλήγουν να κοιμούνται σε καρέκλες ή διαδρόμους νοσοκομείων, άλλοι αναβάλλουν ή διακόπτουν θεραπείες επειδή δεν μπορούν να αντέξουν το κόστος διαμονής.

Η όποια υποστήριξη παρέχεται σήμερα προέρχεται κυρίως από συλλόγους ασθενών και φιλανθρωπικά ιδρύματα – όπως οι δράσεις της ΕΛΛΟΚ και οι ξενώνες της «Φλόγας» για οικογένειες παιδιών με καρκίνο – που παλεύουν με περιορισμένους πόρους να καλύψουν ένα κενό που θα έπρεπε να καλύπτει η πολιτεία. Αυτό σημαίνει ότι η δυνατότητα ενός ασθενούς να έχει δίπλα του τον συνοδό του, σε ανθρώπινες συνθήκες, εξαρτάται από το πορτοφόλι της οικογένειας και την τύχη ύπαρξης μιας ΜΚΟ ή δωρητή στην περιοχή ή έναν γνωστό που θα τον φιλοξενήσει όχι από ένα κατοχυρωμένο κοινωνικό δικαίωμα.

2. Υποχρέωση του κράτους – ρόλος κοινωνικής κατοικίας

Το δικαίωμα στην υγεία και η κοινωνική προστασία κατοχυρώνονται τόσο από το Σύνταγμα όσο και από τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, ο οποίος αναγνωρίζει ρητά και το δικαίωμα σε αξιοπρεπή στέγη. Όταν η πρόσβαση σε εξειδικευμένη νοσοκομειακή φροντίδα προϋποθέτει πολύμηνες μετακινήσεις σε άλλη πόλη, η στέγαση του ασθενούς και του συνοδού του δεν είναι «ιδιωτική υπόθεση», αλλά προϋπόθεση ουσιαστικής πρόσβασης στο δικαίωμα στην υγεία. Χωρίς συνοδό, πολλές θεραπείες δεν γίνονται, δεν τηρούνται τα σχήματα φαρμακευτικής αγωγής, δεν εξασφαλίζεται η βασική φροντίδα στην καθημερινότητα του ασθενούς.

Οι πόροι κοινωνικής κατοικίας του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, που σήμερα διαχειρίζεται η ΔΥΠΑ, προέρχονται από υποχρεωτικές εισφορές εργαζομένων και εργοδοτών ακριβώς για την κάλυψη αναγκών στέγης των εργαζομένων και των οικογενειών τους. Είναι, επομένως, απολύτως εύλογο και νόμιμο ένα μέρος αυτών των πόρων να κατευθυνθεί σε ένα οργανωμένο πρόγραμμα στέγασης συγγενών ασθενών, ως ειδική μορφή κοινωνικής κατοικίας σε συνθήκες υγειονομικής κρίσης της οικογένειας. Αντίθετα, είναι κοινωνικά άδικο οι πόροι αυτοί να διοχετεύονται σε «αναπλάσεις» που προϋποθέτουν την εκκένωση φτωχών νοικοκυριών, ενώ δεν υπάρχει ούτε στοιχειώδες δίκτυο προστασίας για όσους ταξιδεύουν για να σώσουν τη ζωή των δικών τους ανθρώπων.

3. Η πρότασή μας: εθνικό πρόγραμμα «Στέγη Συνοδών Ασθενών»

Με βάση τα παραπάνω, προτείνουμε τη θεσμοθέτηση ενός εθνικού προγράμματος «Στέγη Συνοδών Ασθενών», με τα εξής βασικά χαρακτηριστικά:

- **Δικαίωμα στη στέγαση συγγενών ασθενών:** Αναγνώριση, σε επίπεδο νόμου, ότι οι συγγενείς πρώτου και δεύτερου βαθμού – ή άλλα πρόσωπα που ο ασθενής ορίζει ως συνοδούς – οι οποίοι αναγκάζονται να μετακινηθούν σε νοσοκομείο εκτός τόπου μόνιμης κατοικίας, δικαιούνται στεγαστική στήριξη για όσο χρόνο απαιτείται η παρουσία τους, βάσει βεβαίωσης του νοσοκομείου.
- **Μορφές στήριξης:**
 - Δωρεάν ή χαμηλού κόστους φιλοξενία σε δημόσιους ή κοινωνικούς ξενώνες, κοινωνικές κατοικίες και συνεταιριστικές δομές στέγασης που λειτουργούν με εποπτεία του Δημοσίου.
 - Ειδικό επίδομα στέγασης για περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει διαθέσιμη δομή φιλοξενίας, ώστε η οικογένεια να μπορεί να καλύψει ενοίκιο ή άλλο κατάλληλο κατάλυμα κοντά στο νοσοκομείο.
- **Χρηματοδότηση:**
 - Διάθεση πόρων από το αποθεματικό κοινωνικής κατοικίας του πρώην ΟΕΚ, το οποίο διαχειρίζεται η ΔΥΠΑ, σε συνδυασμό με άλλες εθνικές πιστώσεις κοινωνικής προστασίας.
 - Αξιοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων (ESF+, προγράμματα υγείας και κοινωνικής ένταξης) που ήδη χρηματοδοτούν δράσεις στήριξης ασθενών και ευάλωτων νοικοκυριών.
- **Συνεργασίες με κοινοτικές δομές κοινωνικής κατοικίας:**
 - Το πρόγραμμα να μπορεί να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με συνεταιριστικές και κοινοτικές δομές κοινωνικής κατοικίας – όπως η προτεινόμενη δομή κοινοτικής γης και συνεταιριστικής κατοικίας στα Προσφυγικά Λ. Αλεξάνδρας – οι οποίες θα διαθέτουν διαμερίσματα φιλοξενίας με σταθερή δημόσια χρηματοδότηση.

Με τον τρόπο αυτό, οι πόροι κοινωνικής κατοικίας δεν θα περιορίζονται σε προγράμματα ιδιοκτησίας ή ενοικίου, αλλά θα καλύπτουν και τη στέγη σε κρίσιμες στιγμές της ζωής των εργαζομένων, όταν η ασθένεια χτυπά την οικογένεια.

4. Προς μια νέα νομοθετική ρύθμιση

Για να αποκτήσει το παραπάνω σχέδιο πραγματική ισχύ, απαιτείται συγκεκριμένη νομοθετική παρέμβαση. Προτείνουμε την κατάθεση άρθρου νόμου με τον εξής πυρήνα:

- Θεσπίζεται εθνικό πρόγραμμα «Στέγη Συνοδών Ασθενών», με σκοπό τη διασφάλιση αξιοπρεπούς διαμονής για τους συνοδούς ασθενών σε νοσοκομεία εκτός τόπου κατοικίας.
- Καθορίζονται σαφώς οι δικαιούχοι, η διάρκεια και οι μορφές στήριξης (φιλοξενία σε δομές κοινωνικής κατοικίας και επίδομα).
- Προβλέπεται ρητά ότι για την υλοποίηση του προγράμματος μπορούν να διατίθενται πόροι από το αποθεματικό κοινωνικής κατοικίας του πρώην ΟΕΚ, καθώς και από άλλα εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα κοινωνικής προστασίας.
- Προβλέπεται η δυνατότητα σύναψης προγραμματικών συμβάσεων με Δήμους, νοσοκομεία, κοινωνικούς και συνεταιριστικούς φορείς που λειτουργούν δομές φιλοξενίας κοντά σε μεγάλα νοσοκομεία.

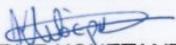
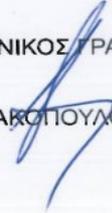
5. Κάλεσμα για νομοθετική πρωτοβουλία

Ο Πανελλήνιος Σύλλογος Υπαλλήλων ΟΑΕΔ-τ.ΟΕΕ-τ.ΟΕΚ καλεί την κυβέρνηση, τα κόμματα της αντιπολίτευσης, τους βουλευτές και τα αρμόδια υπουργεία Υγείας και Εργασίας να αναλάβουν άμεσα νομοθετική πρωτοβουλία για τη θεσμοθέτηση του προγράμματος «Στέγη Συνοδών Ασθενών». Η στέγαση των συγγενών ασθενών δεν μπορεί να παραμένει «αόρατη» ανάγκη, ούτε να εξαρτάται από την καλή θέληση ιδιωτών και δωρητών.

Ζητάμε, επίσης, η πιλοτική εφαρμογή της ρύθμισης στην Αθήνα να συνδεθεί με μια πραγματικά κοινωνική λύση στα Προσφυγικά Λ. Αλεξάνδρας: με τη δημιουργία δομής κοινοτικής γης και

συνεταιριστικής κοινωνικής κατοικίας, που θα εξασφαλίζει ταυτόχρονα μόνιμη στέγη για τους σημερινούς κατοίκους και αξιοπρεπή φιλοξενία για συγγενείς ασθενών του «Άγιου Σάββα».

Για εμάς, τους εργαζόμενους που χρόνια υπερασπιζόμαστε τον κοινωνικό χαρακτήρα των πόρων του ΟΕΚ, η στιγμή αυτή είναι ευκαιρία: να μετατραπεί μια κρυφή πληγή – η στέγαση των συγγενών ασθενών – σε πεδίο έμπρακτης κοινωνικής πολιτικής, αξιοπρέπειας και αλληλεγγύης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΛΙΒΕΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ		Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
---	---	--